

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/15558>

Please be advised that this information was generated on 2020-10-24 and may be subject to change.

Geen erg kritisch boek dus, maar wel geschikt als kennismaking met de "Kleiniaanse" ideeën over de vroege kinderontwikkeling en vooral de specifieke therapeutische benaderingswijze van m.n. neurotische en psychotische kinderen.

Ondanks de helderheid van presentatie vaak en de uitgebreide casuïstiek blijven de opvattingen van Melanie Klein c.s. - Ze zet ze in deze bundel in twee artikelen ook zelf nog eens uiteen - moeilijk toegankelijk en op veel punten aanvechtbaar.

Eenzijds heeft Melanie Klein zeker bijgedragen tot een verdere exploratie van de belevingswereld van het zeer jonge kind, maar van de andere kant wekt het ook na lezing van dit boek geen verbazing dat haar theorieën in psychoanalytische kring nooit algemeen aanvaard zijn en ook daarbuiten nogal wat weerstand hebben opgeroepen.

H. van der Weide

Hans Hörmann: *PSYCHOLINGUISTICS, An introduction to research and theory*. Berlijn: Springer, 1971.

De behoefte aan een inleidende tekst over taalpsychologie is groot, althans gemeten aan de voortdurend terugkerende vraag daarnaar van de zijde van studenten, en de druk van uitgevers om zo'n tekst maar eens te schrijven. Kan Hörmann's *Psycholinguistics* in die behoefte voorzien? Om dat de beantwoorden moet men zich eerst twee dingen realiseren:

Ten eerste is dit boek niet nieuw, maar een vertaling van de Duitse versie, *Psychologie der Sprache*, van 1967. Er is weliswaar een handvol kleine wijzigingen aangebracht, maar in essentie is de tekst onveranderd gehandhaafd. In mijn omvangrijke review van die oorspronkelijke versie (*Lingua* vol. 20, 1968, pp. 93-97) moest ik al opmerken dat het literatuuroverzicht vanaf 1963 te wensen overliet. Ondanks enkele toevoegingen moet men de tekst toch in wezen rond 1963 blijven lokaliseren. Een moderne inleiding is het dus zeker niet, en sommige omissies vind ik onvergeeflijk, zoals bijvoorbeeld het negeren van de artikelen van Chomsky en Miller in het "Handbook of Mathematical Psychology" (1963). Evenals de oorspronkelijke versie, "wil" dit boek ook te veel voor een inleiding: het probeert zowel filosofisch, historisch, linguïstisch, methodologisch als empirisch een verantwoorde fundering te geven in een niettemin betrekkelijk beknopte inleiden-

de tekst. Dat is wat te veel van het goede, en leidt vaak tot wat cryptische formuleringen, waarvan de duisterheid nu niet meer aan de Duitse taal kan worden geweten. Tevens wordt er over allerlei theorieën nogal onkritisch heengestapt (Johnson, Chomsky, Mowrer).

Het tweede punt dat men voor ogen moet houden, is dat er eigenlijk geen andere tekst beschikbaar is. De ontwikkeling in de taalpsychologie van het laatste decennium is zó omvangrijk, maar ook zó heterogeen en konfliktueus geweest dat een goed geïntegreerde, niet al te hobby-achtige tekst op dit moment niet geschreven kan worden. Bij gebrek aan echte moderne overzichten is Hörmann's boek toch eigenlijk zo kwaad nog niet, omdat het tenminste de breedte niet schuwt. Men vindt er, om nu maar enkele zeer uiteenlopende namen te noemen, werk behandeld van Bühler, Korzybski (waar vind je dat nog!), Whorf, Osgood, Skinner, Chomsky, en dat alles met respectabele zorgvuldigheid.

De konklusie is dat Hörmann's *Psycholinguistics* wel in een behoefte kan voorzien, zolang men meer zoekt naar breedte dan naar diepte of aktualiteit.

W. J. M. Levelt

H. F. M. Crombag, J. L. de Wijkerslooth en E. N. van Tuyll van Serooskerken: **OVER HET OPLOSSEN VAN CASUSPOSITIES**. Groningen: H. D. Tjeenk Willink, 1972, 65 pag.; prijs f 5,50.

Het oplossen van zgn. casusposities is een centrale vaardigheid van juristen; studenten oefenen in het oplossen van casusposities is een centrale opgave voor het juridische onderwijs.

Wil men de studenten leren de casusposities op te lossen dan verdient het, volgens de auteurs, aanbeveling hun daarvoor een werkprogramma te geven, en hen in het gebruik daarvan te oefenen. Zo'n werkprogramma laat zien welke stappen ondernomen moeten worden om een willekeurige casus te kunnen oplossen en geeft tevens aan de volgorde die aangehouden moet worden bij het doorlopen van de stappen. Het werkprogramma deelt het totale probleem op in een groot aantal deelproblemen. De gedachte van de auteurs is dat deelproblemen eenvoudiger oplosbaar zijn dan het totale probleem. Hierdoor wordt het oplossen van casusposities niet een "kunst die men afkijkt, maar een techniek die men leert". Dit oefenen vindt thans